

Hyvä koulutustaso on pitkäjänteisen työn tulosta

Sotilasjoukon suorituskyky muodostuu koulutustasosta, käytössä olevasta kalustosta ja tahdosta. Kaikkien pitäminen korkealla tasolla vaatii pitkäjänteistä työtä. Tahto taistella voi muuttua lyhyelläkin aikavälillä. Jokaisen joukon taistelutahto murtuu jossakin vaiheessa, kun tappioita tulee riittävästi. Sitä nopeammin, jos ei ole ymmärrettävää syytä taistella. Hyvät aseet eivät auta, jos ei ole taistelutahtoa. Hyvä koulutus taas lisää taistelutahtoa.

Ukrainan sota on osoittanut, että puolustustaistelua voidaan käydä, miinojen avustamana, huonosti koulutetuilla joukoilla, mutta hyökkääminen vaatii paljon enemmän taitoa. Hyökkäyksessä korostuu keskittäminen ja aselajien yhteistoiminta. Yhteistoiminnan kouluttaminen ja harjoittelu on jo haastavaa. Hyökkäys on panssarijoukkojen päätaistelutapa. Siksi aselajien yhteistoiminnan onnistuminen on ratkaisevan tärkeää panssarijoukoille.

Suomalainen sotilaskoulutus tuottaa hyvin koulutettuja sotilaita, vaikka osan palvelusaika on vain vajaa 6 kuukautta. Me jo reserviin siirtyneet olemme uskoneet saaneemme koulutettua hyviä joukkoja. Se on ollut kuitenkin osittain subjektiivinen näkemys. Suoraa vertailua on voitu tehdä vain rauhanturva- ja kriisinhallintatehtävissä palvelleiden suorituksista. Näissä tehtävissä ovat reserviläiset pärjänneet hyvin. He ovat kuitenkin valikoituja vapaaehtoisia.

Muutaman vuoden ajan ovat ulkomaalaiset joukot osallistuneet Suomessa pidettäviin harjoituksiin. Näissä harjoituksissa on nähty suomalaisten joukkojen hyvä koulutustaso, kun vertaillaan muiden joukkojen toimintaan. Reserviin perustuvassa armeijassa on sellainen etu ammattiarmeijaan verrattuna, että reservistä saadaan kaikkien alojen parhaita asiantuntijoita puolustusvoimien tarpeisiin. Siviiliammatti voi antaa sotilaskoulutuksen lisäksi sellaisen osaamisen, joka ammattiarmeijassa jää saamatta.

Nykyinen suomalainen sotilaskoulutusjärjestelmä on pitkän työn tulosta. Koulutuksen pohjat tulevat saksalaisesta sotilaskoulutuksesta. Saksassa koulutetut jääkärit loivat perusteet suomalaiselle sotilaskoulutukselle. Vuonna 1917 Latvian Libaussa Oberzugführer Stålbergin johdolla 30 jääkäriä aloitti työn suomalaisen sotilaskäsikirjan aikaansaamiseksi. Saksalaisten lupa tällaisen työn tekemiseksi ei ollut itsestään selvyyttä. Työ sisälsi saksalaisten kannalta salassa pidettäviä asioita. Lupa kuitenkin saatiin.

Suomalainen sotilaskäsikirja saatiin valmiiksi painettuna juuri ennen jääkärien paluuta Suomeen. Käsikirja oli noin 2500 sivua laaja ja viimeiset painetut osat jäivät luonnosasteelle, kun tarkastusta ei ehditty suorittaa. Kuriositeettina mainittakoon, että jääkärit joutuivat luomaan Suomen kieliset komentosanat koulutukseen ja toimintaan. Jääkärit päättivät, että komentokielenä on vain suomen kieli, vaikka äidin kielenään monet upseeristosta puhuivat ruotsia.

Itsenäisen Suomen alkuvaiheessa saksalaisesta sotilaskoulutuksesta muokattiin suomalainen sotilaskoulutus. Suomalaisesta sotilaskäsikirjasta alkoi Suomen sotaväen ohjesääntötyö. Venäläinen sotilasperinne jäi taka-alalle jääkärien tuodessa Saksasta peruskonseptin Suomeen.

Sotilaskoulutuksella on 100-vuotiset perinteet. Koulutusta on kehitetty vastaamaan kunkin ajan tarpeita, mutta perusta on säilynyt. Suomalaiseen sotilaskoulutukseen ei kuulu simputus tai muu epäasiallinen toiminta. Välillä tulee ylilyöntejä, mutta niitä ei järjestelmä hyväksy. Tässä on ehkä isoin ero venäläiseen sotilaskoulutukseen verrattuna.

Hyvää syksyn alkua toivottaen

Hämeenlinnan Myllymäessä 28.8.2023

Päätoimittaja, Ari Parkkola